РОБОЧИЙ НАРОД

орґан української соціял-демократії в Канаді.
Виходить що тиждня.
в Винніпеґу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave.
Відвічальний редактор Ів. Навізовський.
Передплата виносить $2.00 на рік, за границю так само
Управитель В. Н. Колісник.

"ROBOTCHYJ NAROD"
(THE WORKING PEOPLE).
THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE "ROBOTCHYJ NAR D" ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. - - - Winnipeg, Man.
J. NAWIZOWSKY, EDITOR, - W. N. KOLISNYK MANAGER
Subscription $2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"
Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Конечність з'їзду!

Нарешті! Прокинулись, заговорили! Мов по пошести, мов по нападі Індіян збирають ся на рідне палище недобитки. Серце болить і хочеть ся крикнути: ,,Деж ви були тоді, коли вас не було? Де ви були, коли ціле літо вороги толочили честь нашої партії, а буржуазія ревала: нема вже української соціял-демократичної партії в Канаді! Де були ви, коли найсьвятійші почутя ваші місили в болоті, коли геройські вчинки ваші опаскуджували? Де були ви коли розбитий нами ворог знов зібрав свої сили і відбираэ колись забрані нами в крівавім бою фортеци?''

Ні! Завчасу раділи запроданці буржуазії, що нас нема вже. Дивіть ся як знова загорюэсь соціялізм по Канаді: Монтреал, Келґари, Венкувер, Колмен, Винніпеґ, підводять ся! підводять ся! І грізний крик:

,,До ряду пролэтарі! наперед! на буржуазію! знова покотив ся по наших відділах. Хайже се буде наукою легкодухам, що соціялізму від робітників не відбереш ніяким чином. Соціялізм се э гасло визволу сучасного раба-наймита; і щоб не писали буржуазні шмати, якіб брехні не вигадували на поодиноких членів, чи на цілу партію, сьвідомий робітник маэ сказати: що мене обходить вчинок несьвідомого товариша, або провокація, буржуазії.—в соціялізмі мій визвіл, хай жиэ соціял-демократія! І хоч спали ціле літо, то рух послідних днів показуэ, що соціялістична сьвідомість так глубоко просякла вже певну верству нашого робітництва, що незабаром вже той час коли робітники самі візьмуть в свої руки керму в нашій укр. соц. дем. Федерації, відганяючи без жалю всіляких ,,війтів'', демаґоґів і пройдисьвітів.

Венкуверський відділ зажадав з'їзду Федерації. Сеї самої думки э так товариші винніпеґські, як й цілої Канади.

З'їзду потрібно! З'їзд э конечний не тільки тому, аби вибрати новий Центральний Заряд, але з богатьох других причин:

Що до нового Ц. З. то скажемо від себе, що ввійшли в него товариші чесні і найбільш активні в партійній праці. Коли всї відділи спали і не чути було нічого про їхнэ істнованэ, то один Монтреал тільки давав час від часу вісти про свою працю. Монтреальських товаришів не устрашили ніякі ,,чистокровія'' з ,,У. Г.''; вони полишили все на боці, а вели безнастанну партійну працю. І коли монтреальські товариші вибрані до Ц. З. через аклямацію, без ніякого референдум, то вина тут спадаэ тільки на інші відділи, котрі не знаэмо чому, не номінували від себе кандидатів до Ц. З.

Нам треба з'їзду, аби погоїти наші рани, іменно:

1) Погодитись і злучитись з едмонтонськими товаришами.

2). Поставити на трівкі підвалини орґанізацію і пропаґанду.

3). Поставити ,,Р. Н.'' так, аби бути певним, що його не повалить жадна криза чи провокація буржуазії, або котрого із демаґоґів.

4). Робота в юніях, справа кооператив і фармерське питанэ.

5). Переглянути декотрі точки конституції.

6). Сконтролювати ,,Раду Сімох''.

Найбільше ходить о те, щоби набратись духу боротьби і віри в перемогу нашої ідеї, та розїхавшись зі з'їзду, вже не заснути, а боротись, боротись до кінця!

Заходить два питаня: кому припоручити зібранэ з'їзду, і в котрім місті він мігби відбутись.

Ми думаэмо, що помимо протестів декотрих товаришів, треба віддати справу скликаня з'їзду новому Центральному Зарядови. Буде з'їзд і все тоді залагодить ся. Хай раз буде вже спокій та лад!

Але де мавби відбутись з'їзд? Товаришам з Онтеріо чи Квебеку далеко до Келґари чи Едмонтону. Манітобські товариші два рази їздили вже на Захід і досі ще не очунялись від тих розходів на з'їзді в Едмонтоні та Колмен. Наша думка така, що з'їздови найліпше відбутись в Винніпеґу, як центрі Канади, або Саскатуні. Тоді моглиб взяти в нім участь так товариші західні і східні, як також манітобські і саскечеванські.

За Винніпеґом промавляэ ще й те, що найлекше можнаб зробити контролю над ,,Радою Сімох'', де жиэ більша часть її членів, сьвідків і деэ банк, в котрім були складані гроші Тов-а ім. М. Січинського.

Над сим треба добре подумати, а не летіти як з просоня. Не говорити: З'їздіть ся до нас, чи до вас, — але там, де всім буде найвигіднійше.

І над часом коли з'їхатись, теж треба добре застановитись.

Тому ми взиваэмо всі відділи, щоб по одержаню сего числа ,,Р. Н.'', зібрались на надзвичайні бізнесові мітінґи і обговорили справу з'їзду Федерації.

Всї заяви, ради та повідомленя, ми радилиб відсилати на адресу проголошеного нового Ц. З. до Монтреал: J. Hnyda. Box 1051, Montreal, Que. а новий Заряд, побачивши чого бажають члени Федерації дасть все під голосованэ.

Крім сего товариші повинні як найширше обговорити справу і на сторінках ,,Робочого Народу.''

Тож до діла Товариші! Хай живе Федерація укр. соц.-демократів в Канаді!

Потреба кооператив.

Робітництво в своїй темноті хапаэсь то за один, то за другий спосіб боротьби, поки не переконаэсь, що треба уживати так ріжноманітної зброї задля свойого визволу, як хапаэсь буржуазія для поневоленя робітників.

Історія робітничого руху Росії та Німеччини вчить нас, як там робітники хапались початково за політику, як опісля попеклись на ній (звичайно завдяки своїй малосьвідомости), — хопились тільки заводових орґанізацій (юній); але коли буржуазія почала з них лій топити через уряд, — вони зрозуміли, що треба взяти той уряд в свої робітничі руки. Опісля житэ випхало на клясове побойовище й третій спосіб боротьби з капіталом — кооперативу.

Як по всіх державах, так і в Канаді стоїть дві армії супроти себе, борючись день і ніч. Се працюючий люд і дармоїди-людожерці буржуазія. Наймит і властитель.

Буржуазія маэ в своїх руках уряд, суд, військо і церкву. Нарід мовчить і терпить, бо темний і віруэ в приватну власність. Нарід скубуть, їдять, убивають, відбирають честь, — а він мовчить і тільки молить ся до доляра!

Позаяк мала тільки горстка борців виступила в бій, одні під прапором соціялізму, другі тільки юнії, тому сучасний устрій так легко їх нищить та розбиваэ. Розбиваэ не тільки патиком, але й доляром.

Буржуазія міцна економічно; робочий люд могучий своїм хребтом, маэ порожні кишені.

Візьмім касу хотяйби нашої соц.-демократичної Федераії, — вона порожна! Візьмім юнійні каси. Чи годні вони помочи своїм членам підчас кризи? — Ні! Їм не стаэ гроша навіть на час довшого страйку.

Страйк майнерів Брітіш Колюмбії, що тревав пару місяців з'їв всї майнерські відділи. Колиб випала кріза, то при таких фінансових обставинах, в яких э нині партія і юнія, не можливо-б довго істнувати. Наші часописі ,,Робочий Народ'' і ,,Cottons Weekly'' пропалиб до двох місяців. Тоді наша робоча армія лишилаб ся у тьмі, без ніякого проводу, без ніякої поради. Все те сталоби ся на богацьку радість.

А як ті всї ,,самопасні'' ворожо відносять ся до юнії, або як тяжко соціялізмови просякнути юнію! Як тяжко зрозуміти їм, що ми всї э дітьми одної матері — робітничої кляси.

Юнія помагаэ робітникам підчас праці, здобути висшу платню і меньший час поневоленя. Соціял-демократична партія збираэ в свої ряди всіх робітників, аби в політичній боротьбі, чи революції здобути власть і керму з рук капіталістів. Але в критиці сучасного ладу, в боротьбі з буржуазією, в ненависти до неї ми всї забуваэмо, що буржуазія і система наэмного невільництва істнуэ й тому, що ми самі, ті невільники з фабрик і фармів просякли стремлінэм доробитись. Мовляв мертвяк тримаэ в своїх обіймах живого, буржуазія тримаэ нас в мороці свого трупового смороду.

Зрозумійте ви всї ті, що горнетесь до соціялізму, яке житэ буде, коли соціялізм переможе. Тоді не будуть богачі маґнати ,,отвирати роботи'' і не будуть робити наймити як коні за оману, за бляшку чи паперець. Цілий сьвіт стане одним ґаздівством, а всї люди будуть працювати для задоволеня своїх потреб, будуть всї радитись аби всїх задоволити, аби всї були веселі, щоб ніхто не мав потреби нарікати на своэ житэ.

Мати членську книжочку, се не значить эще бути соціялістом. Треба духом бути соціялістом. Мітінґи бізнесові, пропаґандові, протестаційні, виборча боротьба і страйки, се не э эще ,,цілий Мойсей і пророки''. Житэ своэ треба переробити!

Капіталісти звуть нас робочою худобою. Але та худоба може часом збунтуватись і навіть вбити свого пана. Ми-ж люди! Нам не тільки жадати більше сіна і ліпшої стайні, але економічної рівности!

До того нового житя, треба нових людий, котріб як пчілки стояли один за всіх, а всі за одного.

З під зігнилого трупу капіталізму маэ вирости могутній дуб відродженого людства. Прийшов вже крайній час, щоб сіяне в Канаді соціялістами насінэ, стало підростати.

Досить йти в неволю! Самі орґанізуймо роботи. Ми не повинні дати анї кроплельки своэї крови опирам фабрикантам чи контракторам! Долів сих ,,хлібодавців''! Хай живуть свобідні кооперативи!

Як могуча економічна сила, маючи свої фабрики, копальні, фарми та трачки, розуміючи, що в приватній власности смерть, а в спілнї житэ, кооперативи мов артілэрія піпруть соціял демократію в здобутю від капіталістів власти і керми над державами.

(Дальше буде).

На рідних шляхах.

(Допись з російської України).

Хвиля за хвилею, демонстрація за демонстраціэю — ворушить ся іле наперед, пролэтаріят Росії не спить, а все далї розправляэ свої революційні крила.

Тільки що скінчились вибори до 4-ої Думи. Навіть на верхах нашої партії не сподівались, що вибори вийдуть такою величавою демонстраціэю проти порядку 3-го юня. Вибори показали, що основи тріщать під цим порядком. І в результаті, коли правительство думало, що вижене своїми виборчими махінаціями геть з Думи соціял-демократів, соціял-демократична фракція вийшла збільшена на три голоси, порівняючи з третою Думою.

Скінчились вибори і знов нова демонстрація. Тепер вже великий протест проти нового крівавого звірства, протест з метою виратувати життя 17 людей, що потерпіли за ідею свободи. Перед двома тижнями воэнно-морський суд у Севастополї судив 152 матросів за участь у розрухах. І царський суд засудив 17 матросів на смерть, а більше сотні на каторгу.

Що їм царським ґенералам — героям Манджурії і карієристам, воэнним прокураторам до життя солдата чи матроса? Був він ще хлопцем — хіба вони бачили в нім людину? Смоктали молоде тіло в своїх маэтках — ,,роби, - роби!'' Потім забрали в казарми, одягнули в мундур з ґудзиками, або в матроську куртку. Хіба вони зазирнули, кого лишив в дома молодий солдат? — ,,Іди боронити віру, царя і батьківщину!''

А ,,віра'' в Росії — то эрархія попів-дерунів, орґанізація поліцаїв — місіонерів і жерело доходів для хабарників з консисторій і синоду. Цар — то ширма-параван для злочинного панування над народом дворян і чиновників. А батьківщина Росія — то тюрма робочого люду, петля вільної думки, могильний льох народів.

— Борони це добро, присягай цареви! — сказали молодому солдатови чи матросови — з села, або з фабрики. — Стріляй на тих, хто проти ,,віри, царя і батьківщини'', бо то внутрішні вороги.

І загнали начальники солдатську молодь у казарми. — Тепер — мовляли нишком поміж собою — буде кому боронити наше панське добро і буде на кому нажити ся тут коло казарми.'' — Інтенданти і ріжні командири общитували свої майбутні хабарі і инчі злодійські заробітки. Солдатови-ж і матросови пішла на стіл печеня і зіпсована їжа. На то царська дисципліна: — їж, повинуй ся і мовчи.

Але в севастопольськім флоті старі революційні традиції, а молодь до флоту беруть найбільше з фабрик, найбільш тямущу і грамотну. І так казали одні матроси другим перед присягою, як це установив воэнний суд в однім процесї: — ,,Навіщо ти, землячок, цю ,,ґрунду'' присяру переписуэш? Покинь, тепер ніхто по присязї не служить. Ми цураэмось тих, хто служить по присязї. Один такий знайшов ся на ,,Злато-усті'', — його й викинули в ночі за борт. І з тобою може бути так, коли служити меш по присязї''.

Не дивнож, що коли запахло тільки в країні пробудженнэм народу — зараз же і в севастопольськім флоті заворушилось. А заворушилось, бо живі люде не можуть в таких обставинах не верохнутись. І з того руху народилась орґанізація матросів.

Матроси дуже дружні, школа воэнної дисципліни научуэ їх держати язик за зубами і триматись одностайно. І правительство, хоч почувало щось недоброго, не могло переловити. Тоді, старим звичаэм, пущено провокацію, штучно викликано на найбільш сьвідомім ко-

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO